

SAK 57/10 SØKNAD OM TILSKOT HALLINGDAL ETABLERERSENTER

Saksopplysning

Buskerud fylkeskommune har motteke søknad frå Hallingdal Etablerersenter (1.7.2010), om tilskot på kr. 225.000, for 2010.

I perioden 2002 – 2006 var Hallingdal Etablerersenter finansiert med 50 % kommunalt bidrag og 50 % økonomisk bidrag frå Buskerud fylkeskommune og Innovasjon Norge.

Ut frå ein auka etterspurnad vart det frå 2007 ein auka aktivitet ved etablerersenteret.

Finansiering til Hallingdal Etablerersenter har no vore frå kommunane i Hallingdal, Buskerud fylkeskommune, Innovasjon Norge og lokalt næringsliv.

Buskerud fylkeskommune gav t.o.m. 2008, økonomisk støtte til dei 4 etablerarsentera, ved hjelp av regionoverskridande midlar. I sak 10/08 drøfta hovudutvalet for regionalutvikling tilskot til etablerarsentra, der vedtak vart at frå 2009 må eventuell støtte frå ”fylkeskommunale midlar” gjevast via partnerskapsavtalane. For 2009 vart det løyvd kr. 225.000 frå patnarskapsmidlane, sak 56-09.

Vurdering

I vedtak frå Buskerud fylkeskommune, Hovedutvalget for regionalutvikling står det:

Hovedutvalget for regionalutvikling anbefaler at søknadene om finansiering av etablererkontorene f.o.m. 2009 behandles av regionrådene og finansieres av de midler som avsettes til kommuneregionene.

Etter dagleg leiar sitt syn blir det noko rart at regionale utviklingsmidlar i denne samanheng kan nyttast til drift, stikk i strid med føresetnadane.

Det er og eit tankekors at midlar til partnerskapsavtale for 2009 og 2010. Samstundes som den totale potten til utviklingsmidlar har auka.

Det blir her og synt til brev frå Regionrådet til Buskerud fylkeskommune 10.12.2009 (vedlegg 4) og svar frå fylkeskommunen 19.1.2010 (vedlegg 5). Som det går fram av svar frå fylkeskommunen vil ordninga for etablerarkontora også gjelde for 2010, altså det må eventuelt nyttast regionale utviklingsmidlar. F.o.m. 2011 blir det gjeve signal om endringar. Dagleg leiar meiner det må arbeidast for at tilskot til dei regionale etablerersentra kjem attende til ”gamal ordning”.

Når det gjeld behovet for etableraroppfølging og bedriftsrettleiing har dagleg leiar ei klar oppfatning om at dette er tenester som Hallingdal har behov for, og det blir nytta.

I vedlegg 2 er det ei eigenvurdering av Hallingdal Etablerersenter for perioden 2006 – 2009.

Forslag til vedtak

1. Regionrådet for Hallingdal rår til det blir løyvd tilskot på kr. 225.000,- til Hallingdal Etablerersenter for 2010.
2. Tilskotet blir finansiert av partnerskapsavtala med Buskerud fylkeskommune for 2010.
3. Regionrådet for Hallingdal ber Buskerud fylkeskommune vurdere om ikkje tilskot til dei regionale etablerersentra blir vurdert som eit regionoverskridande tiltak, slik det var før 2009.

Ål 22.10.2010

Knut Arne Gurigard
Dagleg leiar

- Vedlegg 1: Søknad om utviklingsmidler til Hallingdal Etablerersenter 2010.
Vedlegg 2: Oppsummering – prosjektrapport, 2006 - 2009
Vedlegg 3: Foreløpig (ikke revidert) regnskap 2009, budsjett 2009 og 2010
Vedlegg 4: Bruken av regionale utviklingsmidlar, Regionrådet for Hallingdal 10.12.2009
Vedlegg 5: Bruken av regionale utviklingsmidlar, Buskerud fylkeskommune 19.1.2010

Buskerud Fylkeskommune,
Utviklingsavdelingen,
Fylkeshuset,
3020 DRAMMEN.

Att: Terje Moen

Søknad om utviklingsmidler til Hallingdal Etablerersenter 2010

Historie.

Hallingdal Etablerersenter (HE) ble opprettet som et 3-årig interkommunalt prosjekt for perioden 2002 –2004, og ble seinere innført som et fast interkommunalt tiltak fra og med 2005. I denne perioden var etablerersenteret finansiert med 50 % kommunalt bidrag og 50 % økonomisk bidrag fra Buskerud fylkeskommune og Innovasjon Norge.

En stadig økende etterspørsel etter etablerersenterets tjenester førte til at fagrådet la opp til en økt satsing på etablerersenterets virksomhet fra og med 2006 . Dette skal i første rekke dekke behovet for en bedre og lengre oppfølging av etablerere, og være en aktiv medspiller for smb-bedrifter med omstillings- og utviklingsprosjekter. Det er innledet et samarbeid med lokalt næringsliv, kommunene, regionrådet, fylkeskommunen og Innovasjon Norge for å gi etablerersenteret økte ressurser i en 3-årsperiode.

Prosjektrapport for dette 3-årsprosjektet er vedlagt.

Erfaringene fra dette satsingsprosjektet danner grunnlaget for videre drift av Hallingdal Etablerersenter.

Organisering:

Etablerersenteret har et fagråd (styre) med følgende sammensetning våren 2010:

- Are Fosse, næringskonsulent Ål kommune og leder i fagrådet
- Tor Egil Buøen, ordførerepresentant for regionrådet i Hallingdal
- Gabriel Johannesen, repr. for rådmannsutvalget
- Jan Leif Slette-moen, representant næringslivet
- Jan Egil Halbjørhus, representant næringslivet
- Lars Thyholdt, Innovasjon Norge

Daglig drift:

HE har kontorsted og samarbeidsavtale med Hallingdal Næringshage, men en stor del av den daglige veiledningen foregår ute hos brukerne av tjenesten. Arbeidsgiveransvaret er formelt tillagt

SAK 57-10, VEDLEGG 1

Gol kommune som også fører regnskap for virksomheten. Prosjektregnskapet blir årlig revidert av Hallingdal Revisjonsdistrikt.

Trond Ask-Henriksen er tilsatt som daglig leder.

DC-Analyse v/Sigvat Morken er leid inn på timebasis etter behov.

Søknad:

Med bakgrunn i vedlagte budsjett, søker fagrådet i HE med dette Buskerud Fylkeskommune om et utviklingstilskudd for 2010 på kr. 225.000,- .

Revidert regnskap vil ligge til grunn ved sluttutbetaling.

Gol, den 01.07.2010

Trond Ask-Henriksen
Daglig leder Hallingdal Etablerersenter

Vedlegg:

Prosjektrapport.
Regnskap 2009 og budsjett 2010.

Bedriftsveiledning og etablereroppfølgning i 2006-2009

Oppsummering – prosjektrapport.

1. Bakgrunn - målsetting

Hallingdal Etablerersenter ble startet som et samarbeidsprosjekt i 2002, og ble etablert som et fast interkommunalt tiltak fra 2005 med følgende målsettinger:

- Bidra til økt etableringsvirksomhet i Hallingdal.
- Gi råd og veiledning til personer som ønsker å starte egen bedrift og følge opp etablererne gjennom kompetansehevende tiltak.
- Gi informasjon og nødvendig opplæring til elever i den videregående skolen.
- Sekundært gi bistand til andre eksisterende bedrifter gjennom kurs og assistanse fra disponibelt nettverk.

Etterspørselen etter etablerersenterets tjenester økte raskt etter hvert som etablerersenterets virksomhet ble kjent i regionen og markedsført gjennom bl.a. kommunenes servicekontor og næringsavdelinger, i lokalbankene og ulike presseoppslag.

Den økte etterspørselen førte til at ressursene ikke strakk til for å følge opp bedriftene og den enkelte etablerer i den grad som var ønskelig.

Fra andre undersøkelser er det kjent at det spesielt er i den første perioden på 1-3 år etter oppstart at frafallet er størst blant nyetableringene. Økt veiledning og oppfølging av de nystarta virksomhetene i denne fasen styrker muligheten for fortsatt drift og varige arbeidsplasser.

Fagrådet for etablerersenteret initierte derfor et 3-årig satsingsprosjekt for å øke innsatsen mot etablert næringsliv/bedrifter og gi økt veiledning og lengre oppfølging av nyetablerte virksomheter med utviklingspotensial.

2. Prosjektopplegg og finansiering

Prosjektets hovedmål i 3-årsperioden har vært todelt. Det ene satsingsområdet har vært rettet mot etablerere og gründere i Hallingdal med målsetting om å bidra til økt etablerervirksomhet i Hallingdal gjennom å tilby økt veiledning og lengre oppfølging av hver enkelt etablerer.

Det andre hovedsatsingsområdet har vært rettet mot eksisterende bedrifter i omstillings- og/eller utviklingsfase, der etablerersenteret har tilbudt veiledning og oppfølging i slike prosesser både til bedriftenes ledelse og styrende organer.

I prosjektperioden har det vært lagt vekt på utvidet samarbeid med lokalbankene, regnskapskontorer og de kommunale servicekontorene som alle møter etablerere, bedriftsledere og andre representanter fra lokalt næringsliv.

Bidraget fra privat næringsliv har også vært utløsende for økt offentlig tilskudd.

Prosjektet har hatt følgende årlige finansiering utover den faste grunnfinansieringen fra kommunene, fylkeskommunen og Innovasjon Norge:

SAK 57-10, VEDLEGG 2

Sparebank 1 Hallingdal	kr. 50.000,-
Nes Prestegjelds Sparebank	kr. 50.000,-
Hol Sparebank	kr. 25.000,-
Hallingdal Kraftnett	kr. 50.000,-
DA-midler	kr. 100.000,-
Kommunene i Hallingdal	kr. 150.000,-
Buskerud Fylkeskommune	kr. 75.000,-
Innovasjon Norge – Buskerud	kr. 75.000,-
<u>I alt økte økonomiske rammer pr. år</u>	<u>kr. 575.000,-</u>

Denne summen kommer i tillegg til den faste finansieringen av etablerersenteret fra kommunene i Hallingdal, Buskerud Fylkeskommune og Innovasjon Norge på ca. kr.600.000,-.

3. Organisering

3.1. Bemanning

Trond Ask-Henriksen vært ansatt som daglig leder på etablerersenteret siden august 2003. De første årene i 60 % stilling, og gjennom hele prosjektperioden i 70 % - 80 % stilling.

Prosjektet har gjort det mulig med ekstra bemanning i omtrent tilsvarende stillingsstørrelse. Fra 01.07.07 og til d.d. har Sigvat Morken vært innleid til nyskappingsveiledning gjennom hans firma DC-Analyse as. Denne avtalen har hatt et omfang tilsvarende 50 – 60 % stilling på årsbasis. Denne løsningen ble valgt for å få til en mest mulig fleksibel ordning i prosjektperioden.

Det er også innleid noe prosjekthjelp gjennom Hallingdal Næringshage as i perioden. Økt tilgang på ressurser har også gjort det mulig å kjøpe inn noe ekstern spesialkompetanse i enkelte tilfelle.

Samlet bemanning på Hallingdal Etablerersenter i perioden 2006-2009 tilsvarer en årlig ressursbruk på ca 1,5 årsverk.

3.2. Styring og rapportering

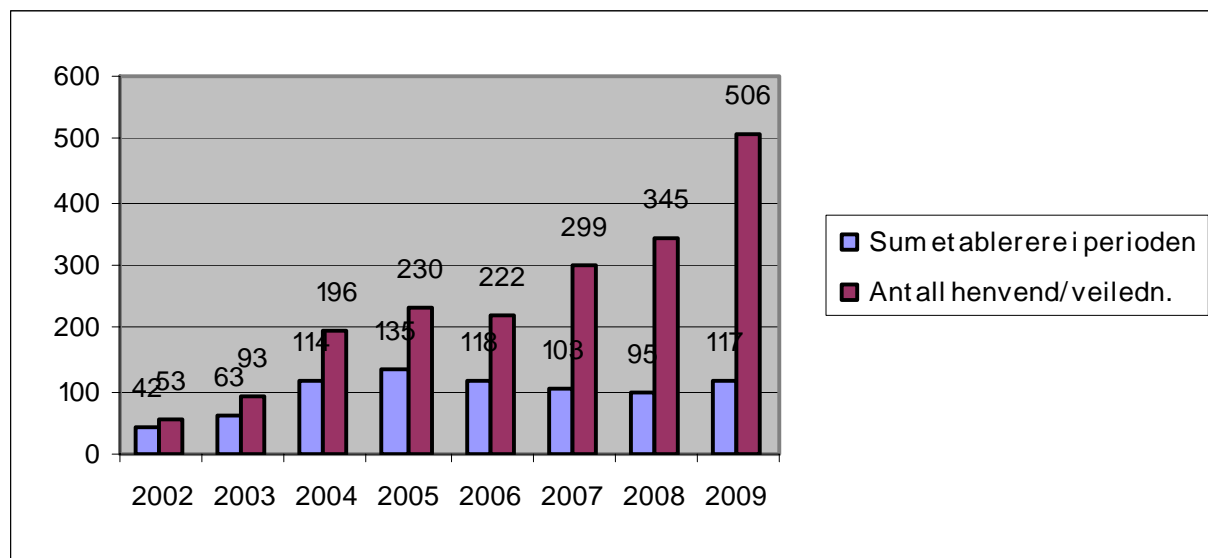
Etablerersenterets øverste formelle organ er et fagråd med følgende sammensetning:

- 1 representant fra regionrådet, (Tor Egil Buøen)
- 1 representant fra rådmannsutvalget, (Gabriel Johannessen)
- 1 representant fra de kommunale næringsetatene, (Are Fosse)
- 1 representant fra Innovasjon Norge, Buskerud, (Lars Thyholdt)
- 2 representanter fra lokalt næringsliv, (Jan-Leif Slettemoen, Normec og
Jan Egil Halbjørhus, Hallingdal Næringshage)

Personsammensetningen i fagrådet har variert litt gjennom prosjektet på grunn av litt endringer i valg av representanter fra de ulike parter som er representert der. Det er nåværende representanter som er nevnt i oversikten over.

Fagrådet har i perioden har 3-4 møter pr. år. Det er hvert år utarbeidet årsmeldinger godkjent av fagrådet som er sendt til alle bidragsytere.

4. Bruken av etablerersenteret

Antall henvendelser til etablerersenteret, dvs. personer/firma som på en eller annen måte har fått hjelp eller veiledning, har vært relativt stabilt siden etablerersenteret ble et fast regionalt tiltak. Etter «toppåret» i 2005 med 135 ulike forretningsideer innom, var det en liten nedgang fram til 2009, da det ble registrert en markert økning. Dette er sammenfallende med tilsvarende

statistikk ellers i landet. I den samme perioden er antall veiledninger pr. bedrift i snitt nesten tredoblet. Dette er et resultat av den økte ressurstilgangen som prosjektet har gitt i perioden.

5. Gjennomførte tiltak.

5.1. Intensivert markedsføring av etablerersenteret

De fleste av kundene til etablerersenteret blir formidlet via kommunenes servicekontor og næringsetat. Lokalbancene og noen av regnskapskontorene videreformidler også til en viss grad etablerere og gründere til etablerersenteret. Mange kunder tar også direkte kontakt etter å ha blitt tipset av venner, bekjente og andre «medlemmer av jungeltelegrafene». Det er likevel behov for å øke kjennskapen til etablerersenteret for alle disse kanalene.

Økt markedsføringsinnsats er konsentrert til kontaktpunkter som det er naturlig for en etablerer å henvende seg til. Servicetorgene og næringsetatene i kommunene, bankene, regnskapskontorene og NAV har i denne sammenhengen blitt prioritert.

Det er gjennomført informasjonsmøter med alle disse. Alt tyder på at de kontaktene som her er styrket, har gjort formidlingen av kunder til etablerersenteret lettere.

Det er også opprettet hjemmeside, og en del kunder knytter kontakt gjennom denne.

5.2. Tettere og lengre oppfølging av etablerere.

Etablerersenteret har som målsetting å gi tilstrekkelig veiledning til etablerere og nyetablerte bedrifter i den viktige utviklingsfasen. Med økte ressurser er oppfølgingen av hver enkelt etablerer tilpasset behovet i de enkelte tilfellene. Dette vil naturlig variere mye. Noen gründere har utviklingsprosjekter som kan gå over flere år, og det kan være avgjørende at disse får tett oppfølging i flere perioder i prosessen. Dette har gitt en klar bedring av tjenestetilbudet som etablerersenteret kan gi til gründere med de beste prosjektene i Hallingdal.

Antall veiledninger har økt betydelig utover i perioden uten at antall etablerere har økt tilsvarende. Dette har sin årsak i at hver etablerer har fått tettere og hyppigere oppfølging enn tidligere. Delvis skyldes dette en bevisst målsetting fra etablerersenteret, delvis et direkte behov fra mange nyetablerte virksomheter som har møtt finanskrisa i en ellers tøff oppstartfase. Slikt blir det gjerne utfordringer av. Det er grunn til tro at flere av disse virksomhetene med en vanskelig oppstartfase ikke ville eksistert i dag uten den tette oppfølgingen.

(Se statistikk under pkt. 4.)

5.3. Tilbud om bistand til omstilling/utvikling i eksisterende bedrifter.

Det er i perioden gitt veiledning til eksisterende bedrifter i omstillings- og utviklingsfase. Dette er både bedrifter som har vært innom etablerersenteret tidligere, og bedrifter som har knyttet kontakt via andre kontaktpunkter som lokalbankene og Innovasjon Norge. Rollen til etablerersenteret overfor disse bedriftene, er i stor grad rollen som veileder og døråpner overfor aktuelle instanser enten det er finansielle, markedsmessige eller produksjonstekniske samarbeidspartnere. Det er også gitt hjelp til sammensetning av styrever og til styrearbeid, uten at personer tilknyttet etablerersenteret inngår som ordinære styremedlemmer med formelle bindinger.

Det legges stor vekt å holde en stor grad av integritet og opptre nøytralt overfor våre kunder, slik at ikke dette hindrer engasjement for andre (konkurrerende) bedrifter i samme bransje. Etablerersenteret vil heller aldri opptre som utøvende konsulenter, men mer som en prosessveileder for bedriftene.

5.4. Initiering og gjennomføring av kompetansehevede tiltak.

Det årlige etablererkurset er basisen i etablerersenterets kompetansehevede aktivitet. Det er i perioden avsatt egne ressurser til å videreutvikle dette kurset og tilpasse innholdet med dagsaktuelle tema. Flere av temaene har blitt belyst gjennom åpne temakvelder med deltakelse fra en rekke etablerere og næringsdrivende utover deltakerne på etablererkurset. Her er bl.a. tema som forholdet til media og nye markedsføringsmedier belyst. Deltakertallet på etablererkursene er stabilt og vi får gode tilbakemeldinger fra deltakerne.

Sammen med Sparebank 1 Hallingdal gjennomførte etablerersenteret høsten 2008 kursrekken "PRO-skolen", et bedriftsutviklingstilbud til små firmaer i hele regionen. Tilbudet ble godt mottatt og hadde 30 deltakere. "PRO-skolen" ble gjentatt høsten 2009, med tilsvarende deltakertall og gode tilbakemeldinger.

Etablerersenteret har deltatt aktivt på flere åpne frokostmøter med næringslivet i flere kommuner. Her er det i tillegg til å gi generell orientering om hva etablerersenteret kan bidra med, også tatt opp spesifikke tidsaktuelle tema.

I et lengre perspektiv bør det vurderes økte ressurser til bruk i kompetansehevede tiltak rettet mot målgruppene. Det er her viktig å koordinere disse tiltakene med andre aktører i markedet.

5.5. Aktiv deltakelse i relevante prosjekter

Tilleggsfinansieringen/bemanningen har gitt etablerersenteret muligheten til å delta aktivt i flere relevante samarbeidsprosjekter med ulike aktører:

- Kvinnoinnovasjon, et prosjekt med spesiell fokus på kvinnelige etablerere (SIVA, Hallingdal Næringshage)

- Valhall, et samarbeid mellom Valdres og Hallingdal med tanke på å legge til rette for økt tilflytting til regionene. (Avsluttet). En viktig del av dette arbeidet var/er å følge opp tilflyttere med planer om å starte egen virksomhet.
- Næringslivs- /forskningsdagene, et årlig arrangement med fokus på forskning og innovasjon i lokalt perspektiv (Forskningsrådet, Høgskolen i Buskerud, Hallingdal Næringshage og Bankene i Hallingdal)

5.6. Ressursbruk (administrasjon – direkte veiledning)

Hallingdal Etablerersenter har i denne perioden hatt en stabil økonomisk basis for det planlagte aktivitetsnivået, og har bygget opp betydelig tillit både i forhold til kunder og oppdragsgivere. Det har vært brei enighet om finansieringen blant samarbeidspartene, og dette har gitt stor grad av forutsigbarhet og medført at det har blitt brukt lite ressurser på søknader om finansiering og «prosjektmakeri» for å holde hjula igang. På den måten har ressursene blitt prioritert til primær oppgavene og kunderettet virksomhet som etablererveiledning og bedriftsutvikling.

6. Måloppnåelse.

6.1. Etablereraktivitet.

Det er flere måter å måle etableringshyppighet og gründeraktivitet på innenfor et geografisk avgrenset område som Hallingdal.

Hallingdal har i mange år hatt en svært høy etableringsrate, folketallet tatt i betraktning. Bare Oslo kan vise til høyere aktivitet over de siste 4-5 årene dersom antall nyregistrerte virksomheter i Brønnøysund legges til grunn. Men måles antall nyetableringer opp mot antall bedrifter fra i området, kommer Hallingdal ut med en lavere etableringsrate (mindre turn-over?)

Grad av måloppnåelse kan derfor være vanskelig å finne gode parametre for.

I målsettingen heter det at etablerersenteret skal bidra til: «Økt etablerervirksomhet i Hallingdal gjennom å tilby økt veiledning og lengre oppfølging av hver enkelt etablerer». Dette kan lett måles gjennom registrering av økte veiledningstimer, antall oppfølgingstimer pr. etablerer og registrering av oppfølgingsperioden. I den 3-årige prosjektperioden har etablerersenteret gitt veiledning til alle som har bedt om bistand, og det har også vært ressurser til å gi mer omfattende oppfølging til etablerere og gründerne med mer krevende prosjekter.

Av totalt 10 inkubatorbedrifter i Buskerud, har det prosjektperioden vært to etablerere i Hallingdal med slik status. En klar overrepresentasjon i forhold til det man ellers kunne forvente. Veiledning og oppfølging av disse inkubatorbedriftene skjer i nært samarbeid med DRIV inkubator på Papirbredden og Innovasjon Norge. Etablerersenteret har hatt ansvar for all løpende oppfølging, og har deltatt sammen med etablererne på viktige møter med samarbeids- og mulige forretningspartnere. Et ressurskrevende, men resultatorientert arbeid.

Hvor mange flere nyetableringer som er oppnådd kan vanskelig måles siden det ikke finnes noen parallell referansekilde. Det vil heller ikke være noe mål i seg selv å «hjelpe» til med en

etablering som åpenlyst IKKE har livets rett, bare for å bidra på statistikken. Vi vet ikke hvor mange etableringer som ville kommet i Hallingdal uten etablerersenterets bistand. Men det vi vet er at mange ville hatt et langt svakere grunnlag å starte på uten slik støtte.

I tillegg har finanskrisen forrykket et bildet noe. Mange nyetablerte virksomheter lider tungt når markedet svikter midt i en oppbyggingsfase der man er i ferd med å finne sin plass i et tøft marked. Se også pkt. 5.2.

Etablerersenteret vil i 2010 gjennomføre en prosess der senterets aktivitet blir evaluert og der mål og strategier for videre aktivitet blir fastlagt.

I prosjektperioden har etablerersenteret bistått lokale gründere med søknad om etablerer- og inkubatorstipend som til sammen har oppnådd kr. 1.8 mill i støtte til sine utviklingsprosjekter. Mange har i tillegg oppnådd betydelige kommunale tilskudd i oppstartfasen. Flere av disse står foran den viktige perioden med markedslansering og kommersialisering av sine produkter i den nærmeste tida framover, og vil trenge ytterligere oppfølging for å lykkes med dette.

6.2. Bedriftsutvikling

I perioden 2002 – 2006 har ikke etablerersenteret hatt tilstrekkelig ressurser til å kunne gi nødvendig bistand til bedrifter med utviklingsprosjekter og andre utfordringer.

Prosjektperioden har gitt muligheter til å også å prioritere denne viktige gruppen til en viss grad, selv om det fremdeles er store utfordringer i forhold til det antatte behovet for veiledning til omstilling, veivalg og utviklingsprosesser i «going» bedrifter.

Etablerersenteret har hjulpet bedrifter med finansieringssøknader, styrearbeid, internt organiseringsarbeid, eierforhold m.m. Videre har HE deltatt i forhandlingsmøter med samarbeidsparter og leverandører/kunder, i møter med bank og Innovasjon Norge i samarbeid med ledelsen i bedriftene. Innovasjon Norge og lokale banker har vært gode samarbeidsparter i dette arbeidet.

Graden av suksess og måloppfyllelse er ikke lett å måle i slike situasjoner. Men en god pekepinn er gode tilbakemeldinger fra bedriftene og bank/Innovasjon Norge. Det er grunn til å tro at bedriftene raskt ville avsluttet et mulig samarbeid med etablerersenteret dersom samarbeidet ikke var fruktbart og tilførte virksomhetene viktig kompetanse i de prosessene som det ble arbeidet med.

Erfaringen fra disse prosessene tilsier at det er stort udekket behov blant næringslivet i Hallingdal for denne type veiledning og bistand. Det skal også mindre innsats til for å berge arbeidsplasser i eksisterende bedrifter og kanskje utvide arbeidsstokken med flere arbeidstakere enn det som må legges inn av ressurser og innsats i å skape helt nye virksomheter. Hallingdal trenger innsats på begge områder i framtida for å bygge opp om et sterkt og levedyktig næringsliv.

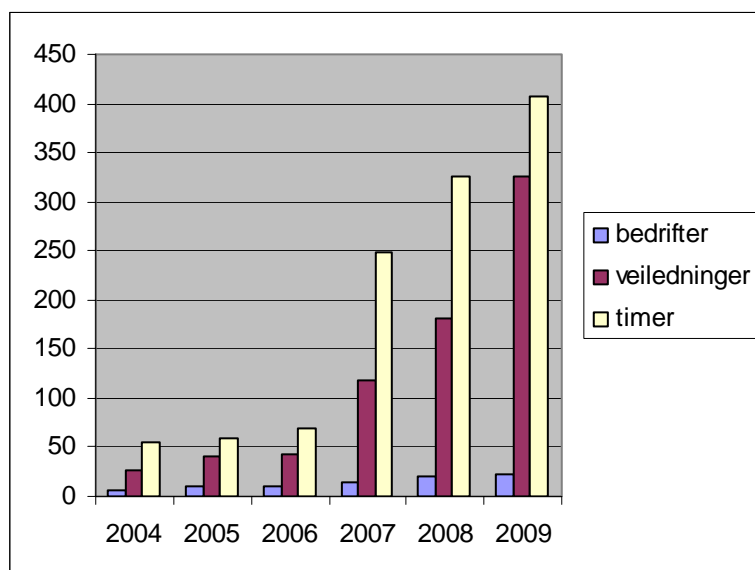

Fig 2. Bedriftsveiledning 2004 – 2009.

I perioden før satsingsprosjektet mot bedriftene ble iverksatt, hadde etablerersenteret svært begrensede muligheter til å følge opp de bedriftene som tok kontakt. I prosjektperioden har antall bedrifter som har kontakt med etablerersenteret nær doblet seg, og antall veiledningstimer gitt til bedrifter i Hallingdal har økt fra ca 50-60 pr. år til over 400 timer i 2009. Se figur 2.

I prosjektperioden har etablerersenteret bistått lokale bedrifter med søknader om finansiering til ulike utviklingsprosjekter der de i prosjektperioden tilsammen er innvilget kr.1.7850.000.- i støtte fra Innovasjon Norge og andre "eksterne" finansieringskilder. I tillegg er det 1. halvår 2010 søkt om tilskudd på ca 1.4 mill., et resultat av arbeid med ulike bedrifter siste året. Mange av bedriftene har i tillegg til denne eksterne finansieringen, fått tilskudd fra kommunale næringsfond og lån i lokal bank.

I følge bedriftenes ledelse er det svært usikkert om de ville ha oppnådd denne eksterne finansieringen uten hjelp fra etablerersenteret. I de fleste tilfeller ville bedriftene ikke en gang ha søkt om dette på grunn av manglende kunnskap og kompetanse om dette.

7. Veien videre.....

Hallingdal Etablerersenter har opparbeidet en høy grad av faglig respekt og godt omdømme gjennom fornøyde etablerere og bedrifter som har fått nødvendig råd og veiledning. Erfaringene som bedrifter og etablerere sitter med etter kontakten med etablerersenteret spres raskt i avgrensa bygdemiljø og ulike fora der næringsdrivende treffes og kommuniserer med hverandre.

Personer med planer om å starte egen virksomhet innen et fagfelt de har spesiell interesse for og/eller kunnskap om, kan defineres som etablerersenterets primærkunder. Disse søker grunnleggende råd og veiledning innenfor relativt generelle problemstillinger. I gjennomsnitt gjennomføres 2-3 kontaktmøter/veiledningsmøter a 2-3 timer med hver av disse "primærkundene". Sammen med nødvendig tid til administrative oppgaver, oppfølging og

SAK 57-10, VEDLEGG 2

forberedelsestid, utgjorde dette ca ¾ av arbeidstiden på etablerersenteret i perioden fram til 2006. Det var således lite tidsressurs å bruke på bedriftsveiledning og oppfølging av etablerere og gründere med mer krevende forretningsideer som krever mye veiledning underveis. For fortsatt å kunne prioritere dette, er det nødvendig å tilføre etablerersenteret tilsvarende ressurser som i perioden 2006-09.

Etablerersenteret har i prosjektperioden 2006-2009 brukt betydelig mer ressurser på råd og veiledning til eksisterende bedrifter enn det som har vært mulig tidligere, men det er fortsatt et stort udekket behov for rådgivning og kompetansegivende virksomhet mot denne målgruppa i Hallingdal. Næringslivet i Hallingdal har et klart behov for uavhengig og rimelig veiledning for å dra nytte av de virkemidler og faglige rådgivere (konsulenter og andre) som er tilgjengelig i en utviklings- og/eller omstillingsprosess.

Det er registrert brei enighet om å opprettholde minst samme aktivitets- og veiledningsnivå framover som i dag overfor nyetablerere og nyetablerte bedrifter. Behovet for veiledning mot det etablerte næringslivet er økende, og etablerersenteret er en naturlig bidragsyter i denne veiledningen. Fortsatt tett samarbeid med banker og regnskapsførere blir viktig i dette arbeidet.

Budsjettet for 2010 (se vedlegg) bygger på overnevnte forutsetninger.

Trond Ask-Henriksen

Daglig leder

Hallingdal Etablerersenter

Foreløpig (ikke revidert) regnskap 2009, budsjett 2009 og 2010.

Beskrivelse	lasse og a	Ansvar	Teneste	Budsjett 2009	Regnskap 2009	Budsjett 2010
				0		
Avg. fritt salg av varer og tjenester (til prosjekt)	16200	8420	3253	0	0	
Tilskot Innovasjon Norge	17009	8420	3253	200000	220000 *1	200000
Tilskot Innovasjon Norge, etablerarkurs	17009	8420	3253	70000	70000 *1	70000
Regionale midler					0 *2	
Tilskot Fylkeskommune	17301	8420	3253	225000	56250 *3	225000
Tilskot kommunane i Hallingdal	17501	8420	3253	375000	343281 *4	375000
Tilskot private (bankane)	17700	8420	3253	125000	*5	180000
Tilskott DA-midler						
Kursavgift etablerarkurs	17700	8420	3253	15000	22838	25000
Prosjektinntekter						
Momskompensasjon					101347 *6	
Sum driftsinntekter				1010000	813716	1075000
Prosjektkostnader						
Fastlønn	10100	8420	3253	360000	334062	396000
Pensjonsinntekt KLP	19000	8420	3253	60000	42999	60000
Personalforsikring	19020	8420	3253			
Arb.givaravgift	19900	8420	3253	44520	39968	48500
Kontormateriell	11000	8420	3253	20000	10585	15000
Beverting	11510	8420	3253	5000	5811	5000
Anna forbr. materiell/teneste (etablerarkurs o.l.)	12090	8420	3253	80000	70843	80000
Porto	13000	8420	3253	2500	0	2500
Telefontenester inkl. internett m.m.	13010	8420	3253	30000	29167	35000
Markedsføring (annonser, info og profilering)	14020	8420	3253	30000	7944	25000
Opplæring	15000	8420	3253	10000	3407	10000
Skyss-/kostgodtgjersle	16000	8420	3253	30000	35139	35000
Husleige inkl. straum, vask m.m.	19000	8420	3253	55000	56072	60000
Inventar	12000	8420	3253	5000	0	5000
IT-utstyr m.m.	12002	8420	3253	10000	557	10000
Konsulenttenester	12700	8420	3253	250000	286237 *7	270000
Styrehonorar	12700	8420	3253	18000		18000
Moms generell kompensasjonsordning	15009	8420	3253		101347 *6	
Sum driftsutgifter				1010020	1024138	1075000
Sum driftsresultat				-20	-210422 *8	0

SAK 57-10, VEDLEGG 3

Merknader:

- *1. Summene fra IN er både sluttbetaling fra 2008 og 75% forskudd for 2009
- *2. Midlene fra BFK er for 2009 bevilget via regionrådet. På grunn av behandling sent på året vil ikke utbetalingen på kr. 220.000 skje før i 2010
- *3. Sluttbetaling for 2008
- *4. Manko i forhold til budsjett skyldes oppretting av en feilføring fra 2007 (Flå kommune).
- *5. Avtalen om bidrag fra bankene + Hallingdal Kraftnett gikk ut i 2009.
- *6. Momsberegning uten nettovirkning på regnskapet.
- *7. Gjelder i hovedsak innleie av timer fra Sigvat Morken (DC-Analyse as)
- *8. Overføres til 2010. (Denne summen må sees i sammenheng med merknadene *2 og *4).

Buskerud fylkeskommune
v/ fylkesordfører Roger Ryberg
Fylkeshuset
3020 Drammen

REGIONRÅDET
FOR HALLINGDAL
Telefon 32 08 51 40
Telefax 32 08 16 44
E-post: regionraadet@hallingnett.no
Org. nr: 975 576 469
Kontor: Ål kulturhus
Torget 1
3570 Ål

Dykkar referanse:

Vår referanse: kag/09/104/050

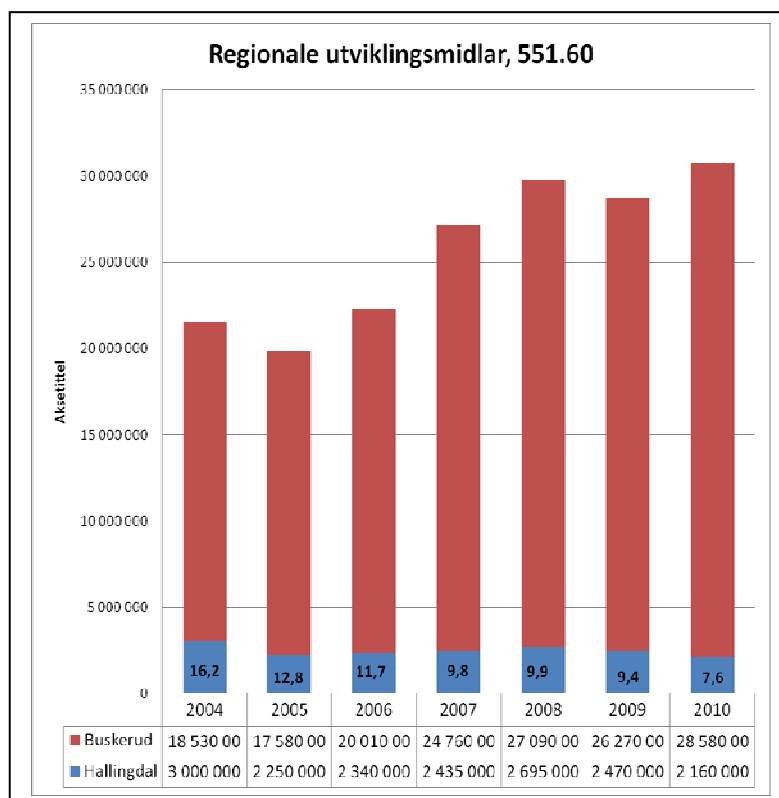
Ål, 10.12.2009

BRUKEN AV REGIONALE UTVIKLINGSMIDLAR, BUDSJETT 2010

Regionrådet for Hallingdal ynskjer her å koma med nokre synspunkt i samband med Buskerud fylkeskommune sitt budsjett for 2010, vedrørende satsingsområda - regionale partnerskapsavtaler, regionoverskridande tiltak. Fyrst vil Regionrådet presisere at ordninga med partnerskapsavtala etter vårt syn fungerer svært bra, der det er eit svært godt samarbeid med fylkeskommunen. Regionrådet er og godt nøgd med ordninga med politisk valte fylkeskontaktar.

Regionrådet for Hallingdal vil likevel koma med nokre synspunkt på bruken av midlar som blir nytta til regionale partnerskapsavtaler og regionoverskridande tiltak:

1. Det er med ei viss bekymring Regionrådet registrerar at partnerskapsmidlane stadig blir redusert. I figur er det prøvd å gje ei oversikt av utviklinga frå 2004 til forslag til budsjett for 2010. Som ein vil sjå er det ein reell nedgang, samstundes blir det svært store utslag, dersom ein tek omsyn til auke i statlege overføringar. **Ei endring frå 16,2% til 7,6% er etter vårt syn ei uheldig utvikling.**

Sak 57-10, vedlegg 4

2. Regionrådet for Hallingdal har ei oppfatning om at dei statlege overføringane kap. 551, post 60 skal ha ein distriktpolitisk profil. Noko som og klart kjem fram i forslag til statsbudsjett:

Rammene til fylkeskommunene blir fastsatt etter objektive og skjønsmessige kriterier. Den objektive fordelingen skal ivareta både et distriktpolitisk mål og et regionalpolitisk mål. Samlet sett gir fordelingen av midlene en klar distriktsprofil. Den distriktpolitiske komponenten består i å kanalisere ressurser dit det er størst behov for en ekstrainsats. Fylkene får uttelling etter befolkning innenfor det distriktpolitiske virkeområdet, med vektning etter distriktpolitisk prioritet.

I forslag til fylkeskommunen sitt budsjett for 2010 er det foreslått at partnerskapsmidlar til Hallingdal og Numedal blir henta frå denne potten, totalt er det foreslått å nytte kr. 5.040.000. Resten av potten blir nytta til ulike regionoverskridande tiltak. Her er Regionrådet fullstendig klar over at Hallingdal blir tildelt midlar frå denne potten.

Ut frå dei punkt som det er peikt på reiser det seg 2 prinsipielle problemstillingar:

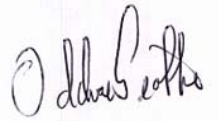
- Bør Buskerud fylkeskommune ha ein tydelegare bruk av kap. 551, post 60 midlane. Fyrst og fremst med bakgrunn i utgangspunktet for midlane og korleis staten bereknar den fylkesvise fordelinga.
 - Dersom utgangspunktet for kap. 551, post 60 midlane er ei **ekstra distriktpolitisk** satsing, kan det vera grunn til å stille spørsmål ved Buskerud fylkeskommune si fordeling av "eigne midlar", som berre blir fordelt til byregionar.
3. Buskerud fylkeskommune gav t.o.m. 2008, økonomisk støtte til dei 4 etablerarsentera, ved hjelp av regionoverskridande midlar. I sak 10/08 drøfta hovudutvalet for regionalutvikling tilskot til etablerarsentra, der vedtak vart at frå 2009 må eventuell støtte frå "fylkeskommunale midlar" gjevast via partnerskapsavtalane. I vedtak frå Buskerud fylkeskommune, Hovedutvalget for regionalutvikling står det: *Hovedutvalget for regionalutvikling anbefaler at søknadene om finansiering av etablererkontorene f.o.m. 2009 behandles av regionrådene og finansieres av de midler som avsettes til kommuneregionene.* Etter Regionrådet sitt syn blir det noko rart at regionale utviklingsmidlar i denne samanheng kan nyttast til drift, stikk i strid med føresetnadane. Det er og eit tankekors at midlar til partnerskapsavtale for 2009 er redusert, med forslag om ytterlegare reduksjon i forslag til budsjett for 2010. Samstundes som den totale potten til utviklingsmidlar har auka. **Regionrådet for Hallingdal ber Buskerud fylkeskommune vurdere om ikkje tilskot til dei regionale etablerarsentra blir vurdert som eit regionoverskridande tiltak, slik det var før 2009.**
4. Som kjent er det svært store forskjellar mellom fylka i Sør-Norge i forhold til tildeling av post 60 midlane. Regionrådet for Hallingdal har forståing for at det er fylke i Sør-Norge som har ein større del av befolkninga innanfor det distriktpolitiske virkeområdet, og som kjem mykje betre ut med den vektinga som blir lagt til grunn. **Regionrådet ber likevel om at fylkeskommunen gjer ei vurdering av vektinga av dei fylkesvise pottane.** Som ei synleggjering av korleis det statlege verkemiddelapparatet kan gje svært store forskjellar mellom naboregionar, kan og den differensierte arbeidsgjevaravgifta vera eit døme. Kommunane i Hallingdal har ei arbeidsgjevaravgift på 10,6% medan kommunane i Valdres har 6,4%. Pr. år utgjer dette **anslagsvis 100 mill. kroner** i forskjell, mellom dei to regionane.

Sak 57-10, vedlegg 4

Regionrådet for Hallingdal vil nok ei gong understreka det gode samarbeidet som er med Buskerud fylkeskommune, men ber om at Fylkestinget vurderar følgjande forhold:

- Storleiken på partnerskapsmidlane.
- Ein klarare profil på dei statlege overføringane, kap. 551, post 60.
- Vurdere om ikkje tilskot til dei regionale etablerersentra kan definerast som regionoverskridande tiltak, slik det var før 2009.

Beste helsing
Regionrådet for Hallingdal

Oddvar Grøthe
Rådsordfører

Kopi: Gruppeleiarar

Buskerud
fylkeskommune
Utviklingsavdelingen

Vår saksbehandler
Sigurd Fjose, tlf 32808761

Vår dato
19.01.2010

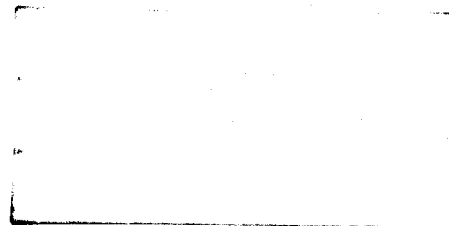
Deres dato

Vår referanse
2009/1066 - 37
135.300

Deres referanse

1 av 1

Regionrådet for Hallingdal
Torget 1
3570 ÅL

Om bruken av regionale utviklingsmidlar i Buskerud fylkeskommune

Det vert synt til Dykkar brev av 10.12.2009 der De gjev uttrykk for bekymring for at partnerskapsmidlane til Hallingdal stendig vert redusert både reelt og relativt.

Som det vert påpeka i brevet har det vore ein reduksjon i partnerskapsmidlane til Hallingdal. Bakgrunnen for dette i 2010 er mellom anna reduksjon i avkastninga frå Vardar til regional utvikling, dette har ført til ein reduksjon for alle regionane på om lag 10%.

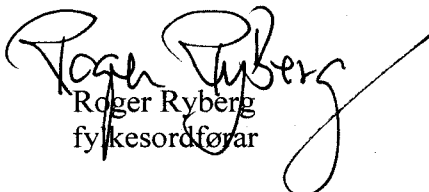
På ei anna side har vi som følgje av signal frå KRD auka midlane til næringsfond med kr 1.705.000,-. I tillegg kjem midlar som er satt av til reiseliv kr. 5.000.000,- der store deler av dette direkte og indirekte kjem Hallingdal til gode.

Buskerud fylkeskommune vil halde fast på den ordninga med etableringsverksemd som vart nytta i 2009 også i 2010. Når det gjeld vidare midlar til etablerarverksemd må vi finne løysingar som er mest mogleg like i heile fylket og vi vil koma attende til det for 2011.

Buskerud fylkeskommune vil i inneverande år foreta ein grundig og naudsynt gjennomgang av bruken av dei statlege overføringane kap 551.60 midlane med tanke på eventuelle endringar i 2011.

Fylkesordføraren vil som rådsordføraren understreke det gode samarbeidet som er mellom Regionrådet for Hallingdal og Buskerud fylkeskommune og vonar det vil halde fram.

Med venleg helsing

Roger Ryberg
fylkesordførar

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
E-postadresse
Postmottak@bfk.no

Telefon
32 80 85 00
Internett
www.bfk.no

Telefaks

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregist
NO 964 951 373